

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

§. 1. De obligationibus ad quas tenentur Reges in electione Iudicum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

b Exo. 18. 18

Moyſes da-
ctus fuit ab
Ietro.

Audite illos, & quod iuſtum eſt, iudicate. Quod ſi difficile vobis viſum aliquid fuerit, referre ad me, & ego audiam. Hanc viam & rationem Rempublicam ſua Hebraam gubernandi, ſecutus eſt Moyſes ex diuina inſpiratione: conſtituendo Iudices ac Duces, qui ipſum in rebus Iuſtitia & belli adiuuarent. Sed non ſtatim atque ipſe gubernationem ſuam cepit conſilium hoc ipſi incidit, donec veniat ad ipſum Ietro ſocer eius, qui b *cum videret Moyſen ſedere, vi iudicaret populum a mane uſque ad vesperam, dixit ei: non bonam rem facis: ſtulto labore conſumeris & tu, & populus iſte qui tecum eſt: vltra vires tuas eſt negotium, ſolus illud non poteris ſuſtinere. Sed eſto tu populo in hiis, qua ad Deum pertinent: proſide autem de omni plebe viros potentes & timentes Deum, qui iudicent populum omni tempore: quidquid autem maius fuerit, referant ad te, & ipſi minima tantum iudicent, leniusq; ſit tibi, partito in alios onere, ſi hoc feceris, implebis imperium Dei, & praecepta eius poteris ſuſtentare: & omnis hic populus reuertetur ad loca ſua cum pace, nec diutius herere cogentur tui cauſa extra illa.* Conuicit hic fermo prudentem & humilem ducem Moyſen: nam vt proximo capite dicebamus: ſemper Reges debent eſſe dociles, ad amplectenda bona conſilia: nec parum feciſſe exiſtimabuntur, ſi hoc ipſum accipiant, & ſequantur: eum in modum, quem paulatim explicabimus.

S. I. De obligationibus ad quas tenentur Reges in electione
Iudicum.

Obligatio
duplex.

1.

Subſtituen-
di idoneos.

2.

Eiſdem ſu-
perintenden-
dendi.

PRÆMITTIMVS autem tanquam dicendorum fundamentum: Reges & Principes eſſe ſupremos Reipublicæ ſæcularis Iudices; ad eoſque directè pertinere iuſtitia administrationem in cauſis omnibus ciuilibus & criminalibus, inter ciues occurrentibus: ſicut & ad ſummos Pontifices & Epiſcopos in cauſis, quæ ad ipſorum forum pertinent. Sed quoniam vt plurimum, non poſſunt hoc munus per ſeipſos exercere: duplici vinculo & obligatione valdè ſtrictè tenentur. Altera eſt, munus ſuum aliis committendi: qui ipſorum nomine & authoritate illud exerceant; conſtituendo ad id viros ſapientes, prudentes, ſtrenuos actimoratae conſcientia: qui poſſint, noverint, ac velint, iuſtitiam iuxta leges Dei, eius Eccleſiæ, ac Reipublicæ ſine prouinciæ, in qua reſident, adminiſtrare. Altera eſt obligatio, vt ſerid eodem viros moneant, & exſtimulent ad officium illud magna cura & ſtudio exequendum; præbeantque illis recta monita, ac directionem neceſſariam, vt plenè officio & obligationi ſuæ ſatiſfaciant: ſed & ipſimet attendant poſtea: an illi officio ſuo deſint. Præclarum huius rei exemplum præbuit S. Rex Iofaphat, conſtituens duos Iudicum ordines in ſuo regno. Quosdam ordinarios in magis præcipuis ciuitatibus, ad quos ciues, & pagani, ac ex vicinis oppidis recurrerent: quibus admirabile hoc dedit documentum, memorandis hiſce verbis, quæ ſculpta meritò eſſe deberent in omnium Gu-

berna-

bernatorum ac Iudicum cordibus, vt nunquam eorum obliuisceretur: *vide* (inquit) *quid faciatis: nō enim hominis exercetis iudiciū, sed Domini: & quodcunque iudicaueritis, in vos redundabit: sit timor Domini vobiscum, & cum diligentia cuncta facite: non est enim apud Deum D. N. iniquitas, nec personarū acceptio, nec cupido munerum.* Quibus verbis exhortatus est S. ille Rex iudices suos, vt attenderent diligentius, quid agerent, dum iudicaret: ne in ferenda sententia essent præcipites; sed magnam attentionem ac diligentiam prius adhiberent, tres ad id rationes eis adferens valdè efficaces.

PRIMA est desumpta ab excellentia officii, quod non est hominum; sed Domini, quem iudices ipsi referunt, & cuius autoritate iudicant. Quamuis enim inferiores Iudices iurisdictionem à superioribus accipiant, & hi à supremis Reipublicæ capitibus: origo tamen omnis potestatis à Deo est: *non est enim* (ait Apostolus) *potestas nisi à Deo: qui munus illi cōmittit, ipsius loco & nomine iudicandi: ac propterea proprium suum nomen eidem communicat, vocatque e Deos, & nomen tribuens f Elobim, quod est primum, quo scriptura diuina Deum ipsum compellat. Vt Iudices intelligant, se debere in hoc officio esse sicut Deum, seruantes autoritatem & integritatem suam, iuxta diuinæ maiestatis, quam referunt, magnitudinem. Et hinc SECUNDA oritur ratio: quia tenentur Deum imitari, à quo accipiunt potestatem; & in cuius conspectu illam exercent, dum iudicant. Et quemadmodum Deus maximè detestatur tria vitia huic officio contraria; INIUSTITIAM scilicet, ACCEPTIIONEM personarum, & munerū CVPIDITATEM: ita ipsi debent eadem odisse, ac DEO suo in hoc esse similes studere. TERTIA ratio valdè efficax est, eò quod quidquid iudicauerint, in ipsos redundabit: quare si cum rectitudine & iustitia iudicauerint, in ipsorum cedit bonum: quia honore & præmijs ab ipsis Regibus afficientur, pro meritis fidelium obsequiorum: & quamuis ipsi Reges id negligant, non prætermittet supremus Iudex, honore & præmijs fideles suos ministros afficere: quod si malè iudicent, in ipsorum etiam caput redundabit: nam & Rex terræ & cæli tale delictum vlcisetur ob iniuriam illatam, non tantum ciuibus, sed supremis ipsis Iudicibus, munus & vices suas eis committentibus: quia contra præscriptas leges potestate sibi tradita, sunt abusi.*

SEDVTERIUS progressa est sancti huius Regis in sua gubernatione vigilantia. Nam in ciuitate Ierusalem, quæ eius erat aula, & vtriusque Reipublicæ Ecclesiasticæ ac sæcularis caput, constituit Leuitas & Sacerdotes, & Principes familiarum ex Israel, tanquam viros magis insignes: ad quos cæteris pateret recursus in suis dubijs, & causis, etiam in gradu Appellationis, quos elegit ex vtroque statu, quibus etiam commendauit officij illius rectitudinem, dicens: *g sic agetis in timore Domini fideliter, & corde*

c. Par. 19, 5
Iosaphas
Regis ad
Iudices or-
dinarios
monita.

I.
Officium
Dei.

d Rom. 13, 1.

e Exod. 21.
8. 28.
f Gen. 1, 1.
Vide Peror.
ibi.

2.
Imitatio
Dei.

3.
In ipsos re-
dundabit
sententia.

Extraordi-
narij seu
Appellatio-
nis Iudices.

g 2. Par. ca.
14. 9.

Tres Iudicum virtutes.

Assessores.

Præses.

Summum Sacerdotem inuat Iosaphat.

pericio, quali distinctius diceret: operibus officij vestri tres hos comites adiungite: *timorem DEI, fidelitatem* in rebus omnibus, & *cor* in omnibus virtutibus *perfectum*: vt sic iudicium exterius procedat à corde valde sano, & interius consummato. Denique quoniã in ipsa ciuitate Ierusalem maior erat concursus, & frequentia negotiorum: posuit etiam ibi *magistros*, & *sapientes ex Leuitis* electos, qui scientia & consilio suo Iudices ipsos, reliquosque ciues adiuuarent. Et præter hos constituit etiam *Præsides* quendam sine Ducem h *super opera, que ad Regis officium pertinebant*, qui autoritate sua, & potestate reliquos Iudices adiuuaret; & iustitiæ executionem promoueret, ne quis eam impedire auderet. Et idem Dux (vt ait Nicolaus Liranus) ita *summum Sacerdotem* eiusque tribunal *defendebat*; vt tamen eius causis *non se immisceret*, sed attenderet, ac prohiberet: ne quis turbaretur, nec eius decretis obsisteret, aut repugnaret. Hac gubernandi ratione bonus hic Rex reformauit suum regnum, tantamque gratiam apud Deum Dominum nostrum inuenit, vt magnam ei prosperitatem, plurimas diuitias, & clarissimas ac prodigiosas de suis hostibus victorias tribuerit.

§. II. De Iudicum proprietatibus:

a Num. 11. 16
Iudices sine
noti.

I.

Senes quieti
& experti.
b Sap. 4. 8.

EX dictis liceret colligere proprietates eorum, qui in Iudices vtriusque Reipublicæ Ecclesiasticæ & sæcularis, essent eligendi. Sed commodius eas deducemus ex ijs, quæ DEVS præcepit Moyfi, dicens: vt congregaret *septuaginta viros* de senibus ex Israel: a quos tu (inquit) *nostris, quod senes populi sunt, ac magistri*: habet enim emphasim magnam verbum illud *Qvos Tu Nos Tri* nam in huiusmodi electionibus (si possibile est) deberent Principes & Electores, viros seligere, quos proprijs oculis *vidissent*, & cum quibus *conuersati* essent, & ipsa *experientia* eorum talenta, bonasque dotes cognouissent: quod si aliquando *aliorum* informationibus fidendum sit: tales illi esse deberent, quibus æquè crederent, atque si *ipsimet* vidissent, & cognouissent. Sed vt DEVS lucem aliquam Moyfi præberet, conditionum & qualitatum, quas Iudices habere debent, dicit ei in primis, vt sint *SENES* Senectus enim est veneranda; facitque, vt sibi reuerentia exhibeatur; habetque sibi coniunctam *quietem*, & *experientiam*, quæ summi est momenti ad rectè gubernandum & iudicandum. Rarò autem hæc inueniuntur in iuuenibus, nisi cum ex gratia DEI singulari magna alicuius virtus vicem supplet senectutis, iuxta illud Sapientis: *b senectus venerabilis est, non diuturna, neque annorum numero computata. cani enim sunt sensus & sapientia hominis, & ætas senectutis, vita immaculata*, in cuius testimonium Deus elegit *Danièle* cum esset *iuuenis*, vt iniustū quoddam valde iudicium, impiorum Iudicum

lenio-